

Правно - исторически факултет

2700 Благоевград, пл. „Георги Измирлиев - Македончето“
тел./факс: 073/88 66 17; <https://law.swu.bg> e- mail : admin@law.swu.bg

К О Н С П Е К Т ПО СРАВНИТЕЛНО КОНСТИТУЦИОННО ПРАВО

Тема 1. Предмет, система и източници на Сравнителното конституционно право.

1. Предмет, метод и система на Сравнителното конституционно право.
2. Понятие, видове и йерархия на източниците на конституционното право. Особенности в континентално-европейската и англо-американската правни системи.
3. Правните системи в съвременния свят – обща характеристика и особености.

Тема 2. Конституцията в съвременния свят.

4. Характеристика и особености на континентално-европейското и англо-американско конституционно развитие.
5. Рецепция на конституционни модели в други региони (Южна Америка, Азия, Африка).
6. Същност, структура, класификация, приемане и изменения на конституцията.
7. Контрол за конституционност – континентално-европейски и американски модел.

Тема 3. Конституционен статус на личността в съвременния свят.

8. Понятие и принципи.
9. Гражданство – понятие и сравнителен преглед. Право на убежище.
10. Основни права и свободи – понятие, класификация и сравнителен преглед. Конституционни задължения.
11. Гаранции за конституционния статус на личността.

Тема 4. Форма на държавата.

12. Форма на държавно управление: съвременни републики и монархии.
13. Форма на държавно устройство: съвременни унитарни, федерални и конфедерални държави.
14. Политически режими: либерално-демократичен, авторитарен, тоталитарен.

Тема 5. Конституционни основи на гражданското общество.

15. Понятие за гражданско общество.
16. Собствеността като материална основа на гражданското общество – сравнително-конституционен преглед.
17. Политически партии, граждански сдружения и синдикални организации в континентално-европейската и в англо-американската правни системи.

Тема 6. Държава и религия в съвременния свят – сравнителни конституционни модели

18. Конституционният принцип на светската държава.
19. Държава и религия: съвременни конституционни модели.
20. Постсекуларното общество (Ю.Хабермас) – конституционни аспекти.

Тема 7. Законодателна власт.

21. Понятие и класификация. Формиране на законодателната власт.
22. Структура: еднокамарни и двукамарни парламенти.
23. Законодателен процес и парламентарен контрол – сравнителен преглед.
24. Континентално-европейски и уестминстърски модел на парламентарно управление.

Тема 8. Изпълнителна власт.

25. Понятие и типология.
26. Висши органи на изпълнителната власт. Състав и структура.
27. Функции и компетенции на изпълнителната власт.

Тема 9. Държавен глава.

28. Обща характеристика на института на държавния глава.
29. Президент – конституционен статус и компетенции.
30. Монарх – конституционен статус и компетенции.

Тема 10. Съдебна власт.

31. Сравнително-конституционни модели на организация на съдебната власт.
32. Конституционен статус на съдебните магистрати.

Тема 11. Конституцията и извънредното положение в съвременния свят.

33. Конституционният институт на извънредното положение – понятие и концепции.
34. Конституционна уредба на извънредното положение в съвременния свят.

Тема 12. Конституционно устройство на отделни държави (case study).

35. Парламентарно управление от континентално-европейски тип: Германия, Испания, Полша.
36. Парламентарно управление от уестминстърски тип: Великобритания, Канада, Австралия, Индия.
37. Президентски републики: САЩ, Бразилия, Нигерия
38. Полупрезидентски (президентско-парламентарни) републики: Франция, Финландия, Русия
39. Специфика на конституционното устройство на Китай, Израел и Южна Африка.
40. Държави, основани на ислямската доктрина: Иран, Саудитска Арабия, Оман.

Изготвил: Доц. д-р Борислав Цеков

Основна литература:

1. Близнашки, Г. Конституционно право. Принципи. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2020.
2. Близнашки, Г. Парламентарно право. С: УИ „Св. Климент Охридски“, 2015.
3. Близнашки, Г. Формата на държавата. С: УИ „Св. Климент Охридски“, 2009.
4. Близнашки, Г. Американската конституция от 1787 г. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2017.
5. Близнашки, Г. Основният закон на ФРГ. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2019.
6. Близнашки, Г. Конституция на Кралство Испания. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2018.
7. Близнашки, Г. Конституция на Република Франция. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2018.
8. Близнашки, Г. Австрия. Федерален конституционен закон. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2024.
9. Близнашки, Г. Конституция на Италия. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2024.
8. Лафлин, Мартин. Британската конституция. Кратко въведение. С: УИ „Св. Кл. Охридски“,

2020.

9. Белова, Г. Актуални тенденции в защитата на правата на човека. С: Класик Дизайн, 2013.
10. Марин, Н. Юрисдикция на Съда на ЕС в пространството на свобода, сигурност и правосъдие. УИ „Неофит Рилски“, 2011.
11. Цеков, Б. Държава и религия: конституционни модели. УИ „Неофит Рилски“, 2023.
- Цеков, Б. Конституционният институт на извънредното положение. С: Артипо, 2022.
13. Цеков, Б. Епизоди от конституционната история на САЩ. - В: Studia Juris, 2017, No 1.
14. Лозано, Марио. Големите юридически системи. Въведение в европейското и извъневропейското право. С: Изток-Запад, 2018.
15. Файнман, Джей М. Въведение в американското право. С: Сиела, 2012.
16. Маклаков, В. Конституционное (государственное) право зарубежных стран. Москва, 2012.
17. Маклаков, В. (ред.) Иностранное конституционное право. М: Юристъ, 1996.
18. Мишин, А. Конституционное (государственное) право зарубежных стран. Москва, 2009.
19. Чиркин, В. Конституция в XXI веке: сравнительноправовое исследование. Москва: Норма, 2012.
20. Agesta, L. Curso de Derecho Constitucional Comparado. Universidad de Madrid, 1980.
21. Chen, Al. Constitutionalism in Asia in the Early Twenty-First Century. Cambridge University Press, 2014.
22. Fukuyama, Fr. The origins of political order: from prehuman times to the French Revolution. NYC: Farrar, Straus & Giroux, 2011.
23. Gargarella, R. Latin American Constitutionalism, 1810-2010. Oxford University Press, 2013.
24. Ginzburg, T. Comparative Constitutional Design. NY: Cambridge University Press, 2012.
25. Gebeye, B. Ad. A Theory of African Constitutionalism. Oxford Comparative Constitutionalism. Oxford, UK: Oxford University Press, 2021.
26. Jacobsohn, G., Schor, M. Comparative Constitutional Theory. Edward Elgar Publishing, 2018.
27. Klooster, W. Revolutions in the Atlantic world: a comparative history. NY: New York University Press, 2009.
28. Rosenfeld, M., Sajo, A. The Oxford Handbook of Comparative Constitutional Law. Oxford University Press, 2012.
29. Tierney, St. Constitutional Referendums. The Theory and Practice of Republican Deliberation. Oxford, UK: Oxford University Press, 2021.

Допълнителна литература:

1. Брод, Ф. Политическата демокрация, 2003.
2. Карагъзова-Финкова, М. Американският и Европейският модел на съдебен контрол за конституционност, 1995.
3. Карагъзова-Финкова, М. Конституционните юрисдикции в новите демокрации от Европейския съюз, 2009.
4. Конституциите /сборник/, съст. Е. Танчев, Г. Близнашки, Пл. Киров, 1990.
5. Конституциите по света /Швейцария, Австрия, Япония, Холандия, Португалия/, съст. Н. Неновски, Е. Танчев, Г. Близнашки, Пл. Киров, 1994.
6. Конституционализмът на САЩ, съст. Е. Танчев, Н. Неновски и Пл. Киров. С., 1998.
7. Петров, И., Преглед на съдебната система на САЩ, 2004.
8. Страшун, Б.А. Конституционное (государственное) право зарубежных стран, 2014.
9. Чиркин, В. Сравнительное государственное право, 2011.
10. Шевалие, Ж., Политически институции, 2010.
11. Garcia-Pelayo, M. Derecho Constitucional Comparado, 1984.